

Campusplan

KARLSTADS UNIVERSITET

2030

AKADEMISKA HUS

Innehåll

1. Campusplanen i korthet	4
Varför gör vi campusplanen	4
Visionen	4
2. Campus framväxt	6
Universitetets historiska utveckling	6
Högskolan blir universitet	7
3. Campus idag	8
Studie- och arbetsmiljö	8
Livsmiljö	8
4. Karlstads universitet 2030	12
5. Campus som hållbar miljö	14
6. Vision och mål för universitetets campus	16
7. Campusplanens sju strategier	18
1. Utveckla lärande- och forskningsmiljöer	22
2. Skapa bättre förutsättningar för studentliv	24
3. Utveckla företags- och innovationsmiljöer	26
4. Utveckla stråk och mötesplatser	28
5. Tillgängliggör kultur, idrott och natur	30
6. Utveckla campusnära bostäder och service	32
7. Synliggör universitetet	34
8. Campus Ingesund	36
9. Projektplan – ett levande dokument	39

Campusplanen i korthet

01

VARFÖR GÖR VI CAMPUSPLANEN

Campusplanen utgår från en gemensam vision av ett framtida campus år 2030. Ett huvudsyfte med arbetet är att skapa ett forum för att behandla långsiktiga och komplexa frågor och skapa en samsyn kring campus långsiktiga fysiska utveckling. Visionsarbetet är ett sätt att skapa en tydlig bild av en önskvärd framtid och förmedla denna till alla som verkar på campus och i den omgivande staden.

VISIONEN

”Ett nytänkande och identitetsstarkt campus – med korta avstånd och nära samverkan. En miljö där du vill stanna kvar, där en öppen atmosfär möter världen.”

Campusplanen består av 9 kapitel. Det inledande kapitel 1 sammanfattar planens syfte, vision, mål och strategier. Kapitel 2 behandlar universitetets och campus framväxt. Kapitel 3 och 4 behandlar universitetsområdets särdrag och planens förutsättningar med sikte på 2030. Kapitel 5 behandlar campus miljöfrågor ur ett brett hållbarhetsperspektiv: hållbarhet i bebyggelsen och speciellt social hållbarhet i arbets- och fritidsmiljön. Kapitel 6 redovisar visionen och de fyra mål som planen bygger på. Kapitel 7 beskriver utifrån en illustrationsplan helhetsvisionen för campus fysiska utveckling. Kapitel 8 fördjupar de sju strategier som syftar till att uppnå planens mål. Campusplanens sju strategier skall utgöra grunden för all campusutveckling och för alla projekt inom campus. Strategierna stödjer planens fyra målsättningar. Kapitel 8 berör campus Ingesund. Det avslutande kapitel 9 innehåller en projektplan för genomförande av konkreta projekt. Den är avsedd att vara ett konkret styrinstrument vid förändring av befintlig miljö eller vid nybyggnation och utgår från de 7 strategierna. Projektplanen ska revideras löpande och är därför placerad som lös bilaga, enkel att ersätta med en uppdaterad version.

Mål 1

Utveckla attraktiva och kunskapsstödande lokaler som möter framtidens krav och utmaningar

Mål 2

Utveckla campus till en uppskattad och använd livsmiljö, även efter arbets- och studietid

VISION CAMPUS 2030

”Ett nytänkande och identitetsstarkt campus – med korta avstånd och nära samverkan. En miljö där du vill stanna kvar, där en öppen atmosfär möter världen.”

Mål 3

Skapa förutsättningar för värdeskapande möten mellan studenter, näringsliv, forskning och samhälle

Mål 4

Skapa campus i samspel med omvärlden, väl integrerat i sin omgivning

Universitetsbiblioteket från 2002 är en uppskattad och välanvänd miljö på campus.

Campus framväxt

02

Karlstads universitet (KAU) är ett statligt universitet med campus i utkanten av Karlstad och Ingesund, strax utanför Arvika, i Värmland. Det övergick från att ha varit en högskola till att bli universitet 1999 och är därmed ett av Sveriges yngsta universitet. Totalt finns mer än 1 200 anställda och cirka 16 000 studenter, vilket motsvarar ca 8 000 helårsstudenter.

UNIVERSITETETS HISTORISKA UTVECKLING

Erfarenheten av att utbilda sträcker sig ända tillbaka till 1843 då Karlstads folkskollärarseminarium grundades. 1907 startades även en sjuksköterskeutbildning i Karlstad. Universitetsfilialen i Karlstad öppnade den 1 juli 1967 efter det att en utredning visat

på gott rekryteringsunderlag för höskoleutbildning i Värmland. Lärarhögskolan grundades 1968 genom en ombildning av folkskollärarseminariet och 1969 förlades också en filial till lärarhögskolan i Göteborg till Karlstad.

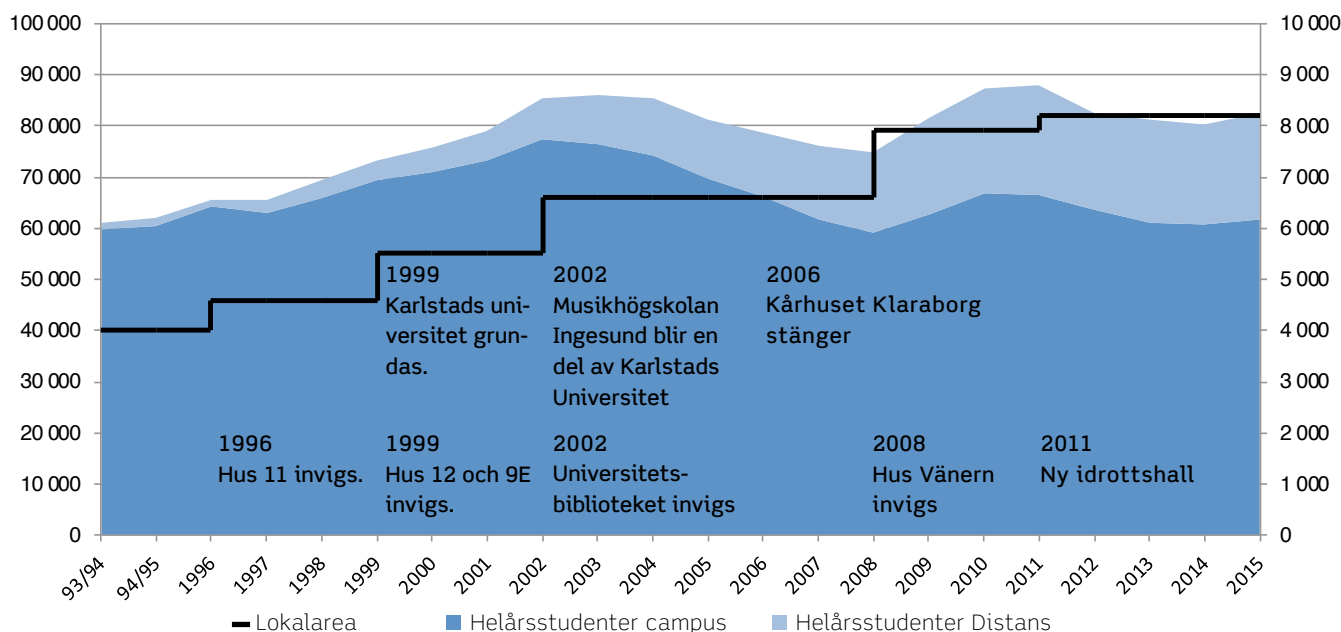
Vid den här tiden inrymdes universitetsfilialen i hyrda lokaler i Karlstads centrum, men redan från början fanns ambitionen att snart hitta en mer permanent placering. Lärosätet lokaliserades till Kronoparken, sju kilometer från centrum. Avgörande för denna placering av högskolan var de expansionsmöjligheter som det relativt obegränsade tomtutrymmet erbjöd, samt misslyckandet att hitta centrala lägen med motsvarande förutsättningar.

Någon närmare analys av högskolan och stadens samband genomfördes inte. Snarare var det frågan om tillgång på exploateringsbar mark som var i fokus. Från högskolehåll framfördes viss kritik mot lokaliseringsförslaget, men trots detta beslutades om en flytt till Kronoparken. Avståndet till stadskärnan skulle kompenseras med goda bussförbindelser och många parkeringsplatser.

I januari 1974 flyttade universitetsfilialen och lärarutbildningen till de nya lokalerna i Kronoparken. All verksamhet förlades här, men studentkåren behöll vissa delar av sin verksamhet i centralt belägna Klaraborgs Herrgård. Den nya högskolans

Lokalarea
tusen kvm

Antal helårsstudenter per kalenderår

Campus Karlstads framväxt över tid fram till 2015. Lokalarean har följt tillväxten i studentpopulationen.

arkitektur präglades av 1970-talets planeringsideal. Förebilden var produktionsanläggningar inom näringslivet och krav på flexibilitet, kostnadseffektiv produktion och generella lösningar låg till grund för utformningen. Något som resulterat i de ursprungliga byggnadernas anonyma uttryck och tillbakadragna placering.

Enligt Byggnadsstyrelsens planer skulle separata byggnader för restaurang och kårhus byggas, men planerna genomfördes aldrig på grund av minskade anslag. Restaurangen fick istället utrymme i huvudbyggnaden och studentkåren fick administrationslokaler inom anläggningen. Annan studentkårsverksamhet blev, som tidigare nämnts, kvar i Klaraborgs Herrgård. Lokaler från denna tid omfattar drygt 24 000 kvm.

1975 tillsattes organisationskommittén för Göteborgs högskoleregion, ett statligt organ med uppdrag att organisera statliga högskolor i Göteborg, Skövde, Borås och Karlstad. Som ett led i den högskolereform som beslutades i riksdagen våren 1977 skulle all högskoleverksamhet i Karlstad bedrivas i en samlad organisation. I början av 1977 bildades en interimistisk högskolestyrelse, innan Högskolan i Karlstad formellt bildades den 1 juli 1977.

Under 1970- och 1980-talen expanderade ekonomutbildningarna i Sverige och så även i Karlstad. På forskningssidan valde Högskolan i Karlstad att kraftsamla kring tjänsteforskning och skapade 1986 Centrum för Tjänsteforskning.

HÖGSKOLAN BLIR UNIVERSITET

På 1990-talet började visionen om att Högskolan i Karlstad skulle bli universitet utvecklas allt mer. Karlstadsmodellen för forskning etablerades och gästprofessorer knöts till de olika forsk-

ningsprofilerna. Doktorander fick sin utbildning i Karlstad genom samarbeten med universitet i Sverige och utomlands.

Regeringen beslutade den 9 juli 1998 att göra om högskolorna i Karlstad, Växjö och Örebro till universitet med verkan från den 1 januari 1999.

Under åren från 1970-talet fram till millennieskiftet expanderades campus i huvudsak genom utbyggnad av byggnaderna från 1970-talet. Undantag från denna tid är hus 11 färdigt 1996, samt hus 12 och 9E invigda 1999. Vid denna tid nyttjade universitetet lokaler om totalt 53 000 kvm.

Under 2000-talet har en rad nya byggnader tillkommit. Universitetsområdet "framsida" mot Sommargatan kom till under denna period som ett led i arbetet med visionsdokumentet "Universitetet i staden - Vision 2010" som tydligt fastslog att universitetet skulle öppna upp verksamheten mot sin omgivning. Det nya biblioteket stod klart i januari 2002. Efter det har universitetsområdet växt ytterligare med en ny byggnad för teknik och naturvetenskap (Hus Vätern), som invigdes i september 2008 och en ny idrottshall som invigdes 2011. Campus Karlstad omfattar idag en lokalarea om ca 83.000 kvm.

Karlstads universitet har idag omkring 70 utbildningsprogram och 900 kurser inom områdena humaniora, samhällsvetenskap, naturvetenskap, teknik, undervisning, vård och musik.

Musikhögskolan Ingesund i Arvika är sedan 2002 en del av universitetet och är den enda enhet som inte är belägen i Karlstad.

1 januari 2013 sjsattes nuvarande organisation. Idag finns två fakulteter - Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap och Fakulteten för hälsa, natur- och teknikvetenskap - samt Lärarutbildningen.

03

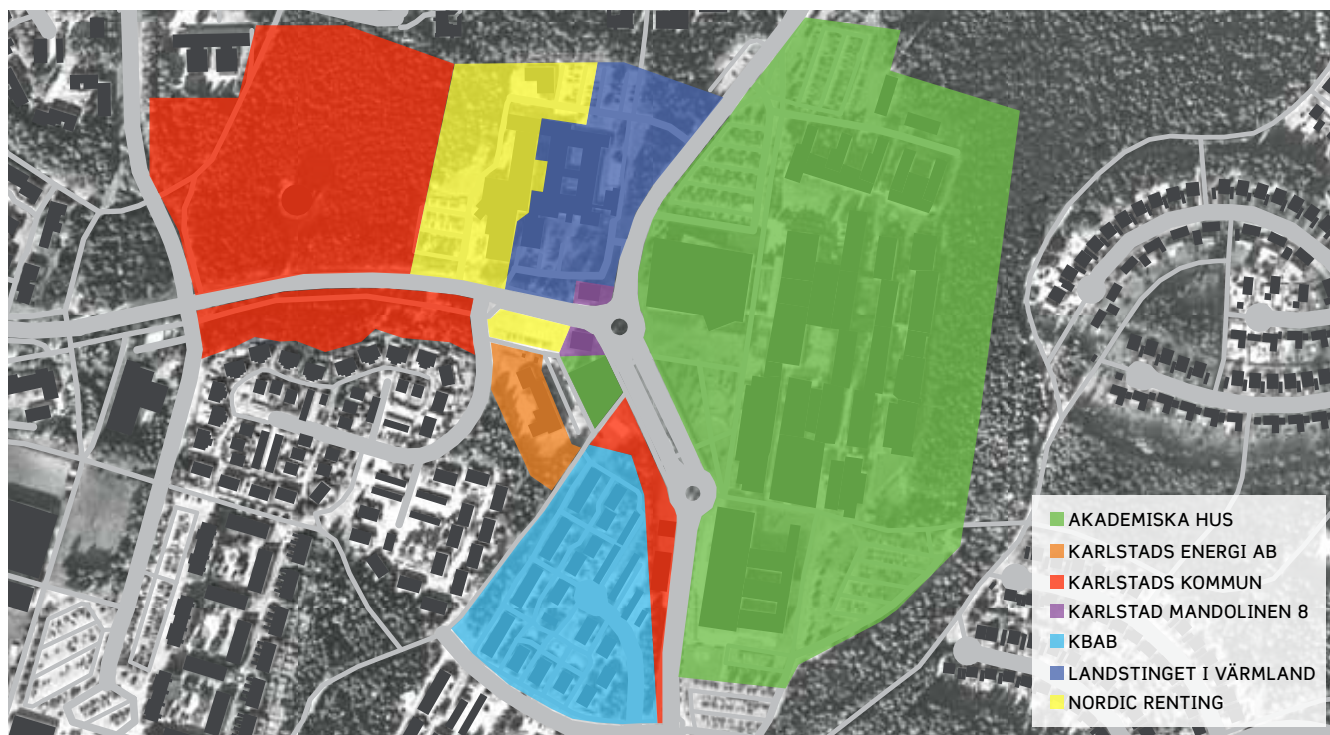
Det som främst utmärker campus - och som också lyfts fram som en av bebyggelsens främsta kvaliteter - är de korta avstånd. Alla byggnader ligger inom 250 meters radie från huvud-ingången i biblioteksbyggnaden och det är möjligt att röra sig mellan nästan alla byggnader utan att behöva gå utomhus. Den dominerande byggnadshöjden inom campusområdet är 3-4 våningar. Topografin är fallande i nord-sydlig riktning ner mot Vänern, vilket har en inte obetydlig påverkan på pendlingen till campus med cykel.

Lokalerna vid Karlstads universitet är av varierande kvalitet. Senare tillskott, som Universitetsbiblioteket, Hus Väneren, idrotts-hallen samt de till- och ombyggda lokalerna i Hus 1 lyfts ofta fram som både uppskattade och välanvända. Andra lokaler, i synnerhet den äldre bebyggelsen från 70- och 80-talet uppfyller inte dagens krav.

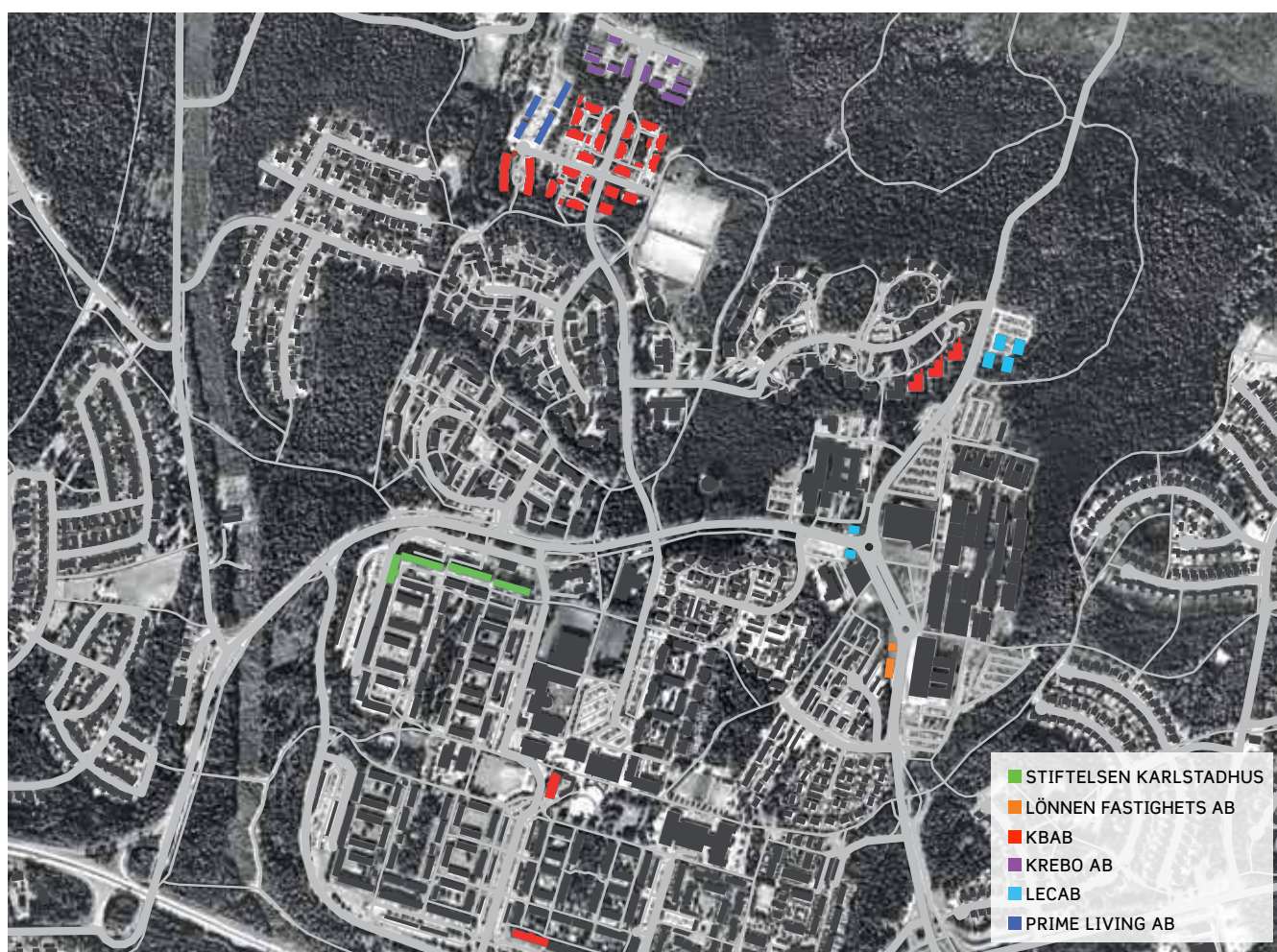
I området finns flera uppskattade idrottsanläggningar, men betydligt mer kan göras för att tillgängliggöra och höja kvaliteten på rekreations- och grönområden i anslutning till campus.

BYGGNADSNAMN	LOA	BTA	BTA/LOA
Studenternas hus	2936	3420	1,16
Driftcentral	0	432	-
Hus 1-9	44 630	59 302	1,33
Hus 11-12	12 281	14 698	1,20
Universitetsbiblioteket	10 429	13 384	1,28
Hus Väner	12 803	15 722	1,23
TOTALT	83 079	106 958	1,29

8

Fastighetsägare på och kring campus.

Studentbostäder på och kring campus. KBAB tillhandahåller i dagsläget ca 1100 bostäder i området. Lecab bygger 248 bostäder norr om universitetet och Lönnen har påbörjat ytterligare 122 bostäder längs Sommargatan mitt emot Hus Väner. Över 2000 studenter bor på Kronoparken och dess omgivning idag.

VÅRDCENTRALEN

HUVUDBYGGNADEN

IDROTTSHALLEN

HUS VÄNERN

BIBLIOTEKET

UNIVERSITETS-
PARKEN

UNIVERSITETS-
TORGET

STUDENTERNAS HUS

PANNCENTRALEN

STORA ENSO-HUSET/
INNOVATION PARK

Campus i Karlstad ligger i stadsdelen Kronoparken, drygt 7 kilometer nordost om Karlstads centrum. Den dominerande skalan inom campusområdet är mellan 3-4 våningar. Topografin är fallande i nord-sydlig riktning ner mot Vänern. Högst upp på höjden i norr ligger huvudbyggnaden och universitetets huvudentré. I öst möter universitetsområdet ett brant skogsparti och från delar av de övre våningsplanen får man en fantastisk vy som sträcker sig över trädskronorna ända ner till Vänern.

Karlstads universitet 2030

04

En campusplan baserar sig på universitetets bild av sin önskade framtida utveckling. Den ska spegla och underlätta universitetets utveckling. I den här campusplanen är siktet inställt mot år 2030, men ska också påvisa möjligheter även efter detta årtal.

Utgående från analys av tidigare visionsdokument/-utredningar, universitetets aktuella strategidokument, samt workshops och intervjuer med företrädare för Karlstads universitet och andra intressenter har en beskrivning av Karlstads universitet 2030 gjorts.

År 2030 är Karlstads universitet ett etablerat universitet med nationell och internationell relevans och stark regional förankring och betydelse. Universitetet har ungefär samma antal studenter som idag (16 000), men trenden pekar mot att en relativt sett större andel av studenterna kommer att nyttja campus än mer i sin vardag. Detta sker till följd av fler attraktiva utbildningsprogram inom universitetets profilområden och fler inslag i utbildningen som kräver närvaro på campus.

Universitetets lokaler kommer i och med detta också att nyttjas i allt högre grad. Detta sker genom användning under större del av dygnet och/eller flexibla och månganvändbara miljöer. Ökad digitalisering och satsningar på blended learning, med allt vad det innebär för ökad tillgänglighet och möjlighet att bedriva distansstudier, kommer leda till förändringar hur studenterna använder campus.

Karlstads universitet har redan idag en heterogen studentpopulation och prognosen är att den kommer att fortsätta vara det även i framtiden. Studentpopulationen har en bred

demografisk spridning och är sprungen ur en i framtiden än större etnisk och socioekonomisk rekryteringsbas. En starkt bidragande orsak till detta är näringslivets krav på kompetensutveckling vilket leder till fler hel- eller deltidsarbetande studenter. Rena uppdragsutbildningar är ett möjligt scenario.

Vad gäller universitetet som arbetsgivare sker en tillväxt på lärar- och forskarsidan. Samtidigt kan vissa administrativa funktioner komma att försvinna till följd av ökad centralisering och effektivisering. Universitetet strävar efter att utveckla kopplingen mellan utbildning och forskningen, särskilt inom universitetets styrkeområden där utbildning följer forskningsdjup.

Teknikutveckling och nya pedagogiska metoder ställer redan idag krav på flexibla och adaptiva lärandemiljöer. Detta kommer med all sannolikhet att vara en utveckling som kommer att gå än snabbare i framtiden. Karlstads universitet är känt för sitt nytänkande i undervisningen och lokalerna får inte bli ett hinder för att fortsätta vara så även i framtiden. Samtidigt ställs också krav på ökad kontakttid mellan studenter och lärare där traditio-

nell undervisning i hörsal alltså svarar mot detta på ett effektivt sätt.

Ökad internationalisering är ytterligare en faktor som på olika sätt kommer att påverka universiteten framöver. Dels blir universitetets roll som integrationsplats allt viktigare, men universitetet - och Karlstad - konkurrerar också såväl nationellt som internationellt om att attrahera forskare och studenter. Detta ställer högre krav på universitetets mångfaldsarbete, kommunikation och administration, men handlar minst lika mycket om att erbjuda en attraktiv livsmiljö i anslutning till studier och arbete.

Med sikte på 2030 finns inte heller något som tyder på att universitetets koppling till näringsliv och samhälle ska minska i betydelse utan snarare finns, från samtliga håll, en vilja och förståelse för vikten av nära och långa samarbeten - universitetet är ingen sluten miljö. Avslutningsvis kommer muskiahögskolan i Ingensund att fortsätta att utvecklas i Arvika, men kopplingar till Karlstads universitet etableras tydligare.

Genom 203 borrhål är Karlstads campus självförsörjande på värme och kyla. När anläggningen togs i bruk 2014 minskade energianvändningen med 70% samtidigt som koldioxidutsläppen reducerades.

Campus som hållbar miljö

05

Hållbar utveckling handlar om att långsiktigt bevara vattnens, jordens och övriga ekosystems produktionsförmåga och att minska negativ påverkan på naturen och människors hälsa. Hållbarhetsbegreppet började användas brett efter Brundtlandrapporten 1987. Rapporten satte fokus på de systemfrågor som ytterst avgör människans plats på jorden långsiktigt. Begreppet hållbarhet används generellt i tre olika betydelser som alla är av betydelse för utvecklingen av moderna campusområden:

- Social hållbarhet, som handlar om att bygga ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls.
- Ekologisk hållbarhet, som handlar om att hushålla med mänskliga och materiella resurser på lång sikt.
- Ekonomisk hållbarhet, det kan till exempel betyda att ekonomisk tillväxt inte får ske till priset av ett segregerat och ojämnt samhälle och en förstörd miljö. Samhället bör i stället anpassas efter vad miljön och människors hälsa tål och där vi långsiktigt investerar i dessa resurser.

Såväl Karlstads universitet som Akademiska Hus har uttalade hållbarhetsmål och frågan har spelat en viktig roll i arbetet med campusplanen.

Social hållbarhet

På Karlstads universitet finns en stor potential i att stärka kopplingarna med omgivande stadsdelar samt verka för ökad trivsel och möten mellan studenter och lärare av olika ålder, bakgrund och härkomst. Utmaningarna ligger i att skapa en miljö som attraherar studenter, skapar en meningsfull fritid och gör det natur-

Ett medvetet och hållbart skogsbruk är en viktig fråga för hela Sverige. På Karlstads universitet finns en stor kompetens inom detta område. Foto: Bergvik Skog

ligt att stanna kvar i Karlstad efter avslutade studier. Det gäller att skapa en bra mix av attraktiva bostäder och arbetsmiljöer, service, grönska, kultur och rekreationsmöjligheter där alla känner sig välkomna och trygga. Likaså bör universitetet vara öppet och inbjudande mot omgivningen och verka för ökad integration och jämställdhet.

Ekologisk hållbarhet

Arbetet med att skapa ekologiskt hållbara campus vägleds av fyra huvudprinciper: förnybarhet, resurssparande, robusthet och samverkan. Utmaningarna är att minska beroendet av fossila resurser som naturgas, olja, och plast; att hushålla med ändliga eller knappa naturresurser som metaller och andra naturtillgångar; att förmedla en upplevelse av hållbarhet och robusthet till besökaren; verka för god kollektivtrafik och skapa bekväma och attraktiva gång- och cykelvägar som stimulerar till att gå och cykla till campus; och att i samverkan med kommun och övriga intressenter utveckla och lyfta fram campus som ett gott exempel på hållbar stadsutveckling.

Akademiska Hus har som mål att minska mängden köpt energi med 50% till 2025 (med 2000 års förbrukning som utgångs-

punkt). CO₂-avtrycket från drift skall minimeras; genom övergripande energieffektiviseringar, eliminera fossila inslag och verka för småskalig lokal energiproduktion. En dylik produktionsanläggning finns i drift på Karlstads universitet. Genom 203 borrhål är campus självförsörjande på värme och kyla. När anläggningen togs i bruk 2014 minskade energianvändningen med 70% samtidigt som koldioxidutsläppen reducerades. Vid ombyggnader och nyproduktion skall långsiktigt sunda lösningar, energieffektivitet och material som är hållbara över hela livscykeln premieras.

Ekonomisk hållbarhet

Karlstads universitet spelar en nyckelroll i den regionala utvecklingen, men i dagens samhälle verkar universiteten också på en internationell marknad. Kan campus förstärka sin roll som innovativ motor i regionen och verka för en god företagskultur där idéer kan ta kommersiell form och företag dra nytta av den samlade expertisen på lärosätet finns stora vinster att göra.

Genom smart planering och effektivt nyttjande av lokalerna kan resurser läggas på rätt saker.

Vision och mål för universitetets campus

06

I campusplanearbetet använder vi oss av tre centrala begrepp som kan behöva definieras:

- En VISION beskriver ett önskat framtida tillstånd och behöver inte kunna mätas eller vara helt realistiskt, utan uppvisar en målbild för campus utveckling.
- Visionen byggs upp av mätbara och specifika MÅL, när målen nåtts kan del av visionen sägas vara uppfylld.
- Slutligen använder vi STRATEGIER för aktiviteter som skall leda till att målen uppfylls (kapitel 7).

Med utgångspunkt i bilden av Karlstads universitet 2030 (kapitel 4) har följande vision för campus formulerats:

”Ett nytänkande och identitetsstarkt campus – med korta avstånd och nära samverkan. En miljö där du vill stanna kvar, där en öppen atmosfär möter världen.”

För att tydliggöra visionens innehåll ges nedan en beskrivning av de ingående begreppen:

Nytänkande

Ej bundet av gamla traditioner. Vågar pröva och tänka nytt. Hållbart i alla avseenden.

Identitetsstarkt

Hög kvalitet på utformning av den fysiska miljön. En tydlig strategi för den fysiska miljöns utformning håller ihop området. Social och ekologisk hållbarhet som syns i byggnader och infrastruktur. Nöjda studenter och forskare agerar som varumärkesambassadörer.

Korta avstånd

Universitetet under ”ett och samma tak”, vilket skapar mycket goda förutsättningar för samverkan. Men även avståndet till samhället och regionen är kort. Campus skall upplevas som

VISION OCH MÅL FÖR KARLSTADS CAMPUS

nära och tillgängligt. De två campusen Karlstad och Ingesund kommer inte att rent fysiskt flyttas närmare varandra, men andra åtgärder som kan minska de upplevda avstånden är eftersträvarsvärda att utveckla.

Nära samverkan

Öppna dörrar. Studenter träffar forskare/lärare. Forskare hittar andra forskare. Näringslivet och samhället finns representerat på campus.

En miljö där du vill stanna kvar

En attraktiv fysisk och social miljö gör att studenter och anställda nyttjar campus under kvällar och helger. Idrott och kulturella aktiviteter bidrar till attraktiviteten. Starka nätverk och nära samarbeten med kommun och näringsliv gör att studenter rotar sig i Karlstad och regionen och gärna stannar kvar efter examen. Även den som lämnar Karlstad eller Ingesund har en stark relation till staden och lärosätet.

Där en öppen atmosfär möter världen

Ett öppet och välkomnande campus. Goda relationer och sociala nätverk skapar kontinuitet, samtidigt som det är låga trösklar för att komma in i den akademiska och sociala gemenskapen. Öppenhet för intryck utifrån och möten mellan kulturer.

MÅL

Utgående från visionen har fyra målsättningar för Karlstads universitets campus formulerats. Målsättningarna bryts i kommande kapitel ner till strategier med konkreta aktiviteter som skall leda till att målen uppnås.

Kommentarerna under respektive mål visar de idéer som framkommit och som ligger till grund för målformuleringen. Kommentarna skall inte ses som fastslagna strategier, inte heller som en del av målformuleringen, utan ett stöd för läsning och förståelse.

Utveckla attraktiva och kunskapsstödjande lokaler som möter framtidens krav och utmaningar

Kommentar: Lokaler utvecklas för nydanande och innovativ pedagogik. Både forsknings- och undervisningslokaler tillåter flexibel och mångsidig användning. Det finns plats för både det generella och det speciella. De nära sambanden bibehålls där nya byggnader ansluter till befintliga med identitetsskapande arkitektur av hög kvalitet. Campus ska bestå av byggnader med hållbara material och låg energiförbrukning. Lokaler är öppna, tillgängliga och välanvända.

Utveckla campus till en uppskattad och använd livsmiljö, även efter arbets- och studietid

Kommentar: Ett campus med god service och brett utbud av fritidsaktiviteter, som kultur och idrott. Viktigt är att få till ett centrum för verksamheter kopplat till studentlivet - drivet av studenter. Detta kan vara ett kårhus, men kan också organiseras på andra sätt. Attraktiva studentbostäder på eller i när anslutning till campus och korttidsboende/forskarhotell etc tillför andra aktiviteter än utbildning och forskning på campus. Tilltalande och användbara utemiljöer gör att fler väljer att vistas på campus vilket bidrar till att området upplevs som säkert och tryggt.

Skapa förutsättningar för värdeskapande möten mellan studenter, näringsliv, forskning och samhälle

Kommentar: Gränsöverskridande möten både inom och mellan grupper kräver ett campus som samtliga grupper känner är "deras". Gruppinterna mötesmiljöer utvecklas vid sidan om fler ämnesöverskridande miljöer som möjliggör oväntade "möten mellan olikheter". Campus ska vara den främsta innovationsmiljön i regionen. Genom att utveckla Innovation Park och knyta an bättre till campus skapas attraktiva miljöer för nya företagsetableringar i direkt anslutning till campus. I anslutning till campus kan nya mötesplatser byggas där olika kulturer och socioekonomiska grupper möts och skapar synergier. Då musikhögskolan ligger kvar i Arvika är det viktigt att på andra sätt synliggöra och stärka kopplingen mellan de två campusen.

Skapa campus i samspel med omvärlden, väl integrerat i sin omgivning

Kommentar: Integrera campus med Kronoparken genom stärkta stråk till angränsande områden. Synliggör campus och universitetet inne i staden, men gör även campus intressant för gemene Karlstads-/Arvikabo. Goda kollektiva förbindelser, både till staden, men även mellan de två campusen Karlstad och Ingesund. Skapa "portaler" från campus ut i naturen. Exempelvis genom att koppla motionsspår. Ett campus som är redo för en internationalisering och som är internationellt relevant. Acceptera att ta rollen som "draglok" för utveckling av närområdet, taget läget som externcampus.

Campusplanens sju strategier

Campusplanens sju strategier skall utgöra grunden för all campusutveckling och för alla projekt inom campus. Strategierna stödjer planens fyra målsättningar.

07

1. UTVECKLA LÄRANDE- OCH FORSKNINGSMILJÖER

Effektiva, flexibla och framtidsinriktade miljöer för forskning och utbildning är en viktig framgångsfaktor och konkurrensfördel. Det är därför viktigt att uppgradera den äldre bebyggelsen så att den bättre motsvarar framtidens krav och möjligheter och samtidigt få campus inomhusmiljöer att samspara ännu bättre.

2. SKAPA BÄTTRE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR STUDENTLIV

För att utveckla campusområdet till en uppskattad och använd livsmiljö är det viktigt att studenterna får tillgång till lokaler för vardagsliv och fest, även utanför kontorstid. Dessa lokaler bör placeras centralt och ges en välkomnande och identitets-skapande karaktär, som bidrar till att öka attraktiviteten hos Karlstad som studentstad och underlätta nätverksbyggande studenterna emellan.

3. UTVECKLA FÖRETAGS- OCH INNOVATIONSMILJÖER

I anslutning till Karlstads universitet finns "Innovation Park", ett företagscentrum inhytt i f.d. Stora Enso-huset. Genom att fortsätta utveckla näringslivsmiljöer väster om Universitetstorget kan det skapas attraktiva, flexibla lokaler i direkt anslutning till universitetets huvudentré. Något som kan skapa syner-gier på en rad olika plan.

CAMPUSPLANENS SJU STRATEGIER

Värdering av hur väl de sju strategierna stödjer campusplanens fyra mål

1. Utveckla lärande- och forskningsmiljöer
2. Bättre förutsättningar för studentliv
3. Utveckla företags- och innovationsmiljöer
4. Utveckla stråk och mötesplatser
5. Tillgängliggör kultur, idrott och natur
6. Utveckla campusnära bostäder och service
7. Synliggör universitetet

	ATTRAKTIVA OCH KUNSKAPS-STÖDJANDE LOKALER	UPPSKATTAD OCH ANVÄND LIVSMILJÖ	GRÄNSÖVER-SKRIDANDE MÖTESPLATSER	CAMPUS I SAMSPEL MED OMVÄRLDEN, INTEGRERAT I SIN OMGIVNING
	X		X	
		X	X	X
	X		X	
	X	X	X	X
	X	X	X	X
		X		
	X	X	X	X

4. UTVECKLA STRÅK OCH MÖTESPLATSER

För att maximera de socialt överbryggande kvaliteter som campus kompakta och sammanhållna struktur möjliggör är det viktigt att stråk och mötesplatser är optimalt utformade. Även om utvecklingen av campus de kommande decennierna troligen inte innebär att några nya stora byggnader behöver uppföras finns en rad mindre åtgärder som kan förbättra den interna kommunikationen och skapa mötesplatser både inne och ute. Under denna punkt berörs också kopplingen mellan de två campusen i Karlstad och Ingesund.

5. TILLGÄNGLIGGÖR KULTUR, IDROTT OCH NATUR

Vi vet erfarenhetsmässigt att kultur, idrott och natur är starka konkurrensvärden för universitet på den internationella arenan. Det är därför viktigt att tillgängliggöra kultur, idrott och natur bättre.

6. UTVECKLA CAMPUSNÄRA BOSTÄDER OCH SERVICE

Längs Sommargatan väster om campus finns potential att omvandla en trafikled till en attraktiv stadsgata. De kvaliteter som kan skapas av att studenter och andra boende rör sig på befolkade trottoarer istället för gångvägar i skogen är viktiga för att uppnå målet om en attraktiv stadsmiljö som lever utanför arbetstid.

7. SYNLIGGÖR UNIVERSITETET

Idag konkurrerar universiteten på en internationell arena och det är viktigt för enskilda lärosäten att kunna profilera sig och visa upp sina kärnområden. De senaste större nya byggnader som uppförts på campus, Universitetsbiblioteket och Hus Väneren, har både löst funktionella behov och skapat tydliga symbolvärden för verksamheten. Hus Väneren har blivit en nationell symbolbyggnad för modern pedagogik. Här finns en tradition att bygga vidare på.

Campus Karlstad

NYA CAMPUSNÄRA
BOSTÄDER

NY STADSGATA

6. NYA LOKALER FÖR
FÖRETAG OCH SERVICE

MÖJLIG FRAMTIDA EXPANSION

PLACERING OCH UPPSKATTAT ANTAL KVM
FÖR MÖJLIG FRAMTIDA EXPANSION

EXPANSION INOM CAMPUS FÖR UNIVERSITET

1. CA 16.500 KVM (6 VÅN.)
 2. CA 3.000 KVM (4+1 VÅN.)
 3. CA 8.000 KVM (4 VÅN.)
 4. CA 2500 KVM (3 VÅN.)
- TOT: CA 28.500 KVM

EXPANSION I ANSLUTNING TILL CAMPUS FÖR FÖRETAG OCH SERVICE

5. CA 48.000 KVM (3+3 VÅN.)
 6. CA 2000 KVM (3 VÅN.)
 7. CA 2500 KVM (3 VÅN.)
 8. CA 2000 KVM (3 VÅN.)
 9. CA 2000 KVM (3 VÅN.)
- TOT: CA 56.500 KVM

PARKERING

10. CA 500 PL. (4 VÅN.)
11. CA 500 PL (3 VÅN.)

BOSTÄDER

I PLANPROGRAM FÖR KRONO-
PARKENS VATTENTORN ILLU-
STRERAS 20-35 000 KVM FÖRDE-
LADE PÅ ETT ANTAGANDE OM
50% BOENDE, 45% STUDENTBO-
ENDE SAMT 5% VERKSAMHETER.
ETT MÖJLIGT LÄGE FÖR STU-
DENTBOSTÄDER PÅ CAMPUS ÄR I
ANSLUTNING TILL P-HUS (11) I
SÖDER.

5. NYA LOKALER FÖR
FÖRETAG OCH SERVICE

1. EXPANSIONSYTA FÖR
UNIVERSITETET

10. MÖJLIGT
P-HUS

KULTUR-
TORG

INGLASAD
GÅRD

UTVIDGAT UNIVERSITETSTORG

STUDENT-
TORGET

NY ENTRÉ

NYTT KÅRHUS
I PARK

7. NYA LOKALER FÖR
FÖRETAG OCH SERVICE

8. NYA LOKALER FÖR
FÖRETAG OCH SERVICE

122 NYA STUDENTBOSTÄDER
(FÄRDIGSTÄLLANDE 2018)

9. NYA LOKALER FÖR
FÖRETAG OCH SERVICE

2. MÖJLIG EXPANSIONSYTA
FÖR UNIVERSITETET

4. MÖJLIG EXPANSIONSYTA
FÖR UNIVERSITETET

11. MÖJLIGT
P-HUS

MÖJLIG PLACERING AV
STUDENTBOSTÄDER PÅ
CAMPUS

3. MÖJLIG EXPANSIONSYTA
FÖR UNIVERSITETET

Pedagogisk verkstad från Hus Väner

1. Utveckla lärande- och forskningsmiljöer

Karlstads universitet kännetecknas av korta avstånd och nära samband mellan olika institutioner och vetenskaper. De enskilda byggnaderna är av olika ålder och utformning. Ursprungsbebyggelsen från 1970-talet är generella korridorbyggnader, medan flera av de nyare husen har pedagogiska miljöer som placerar Karlstad i främsta ledet bland moderna universitet.

UPPGRADERA BEFINTLIGT BYGGNADSBESTÅND

Effektiva, flexibla och framtidsinriktade miljöer för forskning och utbildning är en viktig framgångsfaktor och konkurrensfördel. Det är därför viktigt att upgradera den äldre bebyggelsen så att den i högre grad motsvarar framtidens krav och möjligheter och samtidigt få campus inomhusmiljöer att samspela ännu bättre.

Vissa av de äldre byggnaderna är idag i behov av att omformas för att möta universitetets krav fram till år 2030. Exakt hur dessa ombyggnader skall utföras är en viktig fråga för kommande utvecklingsarbete. Husen inrymmer olika verksamheter och kraven mellan olika ämnesområden varierar. Generellt bör universitetet eftersträva att skapa lokaler som är flexibla och

därmed kan anpassas för ny pedagogik, ny teknik och nya organisationsformer. En ledande princip för utformningen av universitetets lokaler bör vara korta avstånd mellan lärare och studenter och väl uttänkta samband mellan informella studieplatser, forskningsmiljöer, platser för aktiv inläring och så kallade "pedagogiska verkstäder". Kreativa forskningsmiljöer och rum för samarbete är viktigt för universitetets framtida attraktivitet.

DIGITALISERING OCH BLENDED LEARNING

Digital teknik har förändrat förutsättningarna för högre utbildning på flera sätt och kommer att fortsätta göra så även i framtiden. Gränsen mellan distansutbildning och campusutbildning blir alltmer flytande då samma tekniska lösningar används såväl i campusutbildning som i distansutbildning. Den ökade tillgängligheten till information och ett växande utbud av utbildningsmöjligheter påverkar också studenternas förväntningar på öppenhet och val av studiestrategier. För många lärare är detta redan en pedagogisk realitet. För ett lärosäte är utmaning emellertid att skapa generellt goda förutsättningar för all

En rest av 1970-talets institutionsarkitektur.

“Framtidens lärandemiljöer” Förslag till förändring av befintliga hus till moderna lärandemiljöer. Framtaget av SWECO på uppdrag av universitetet.

pedagogisk personal ska kunna integrera digital teknik i undervisningen på ett sätt som är anpassat till respektive kunskapsområde och till studenternas lärande.

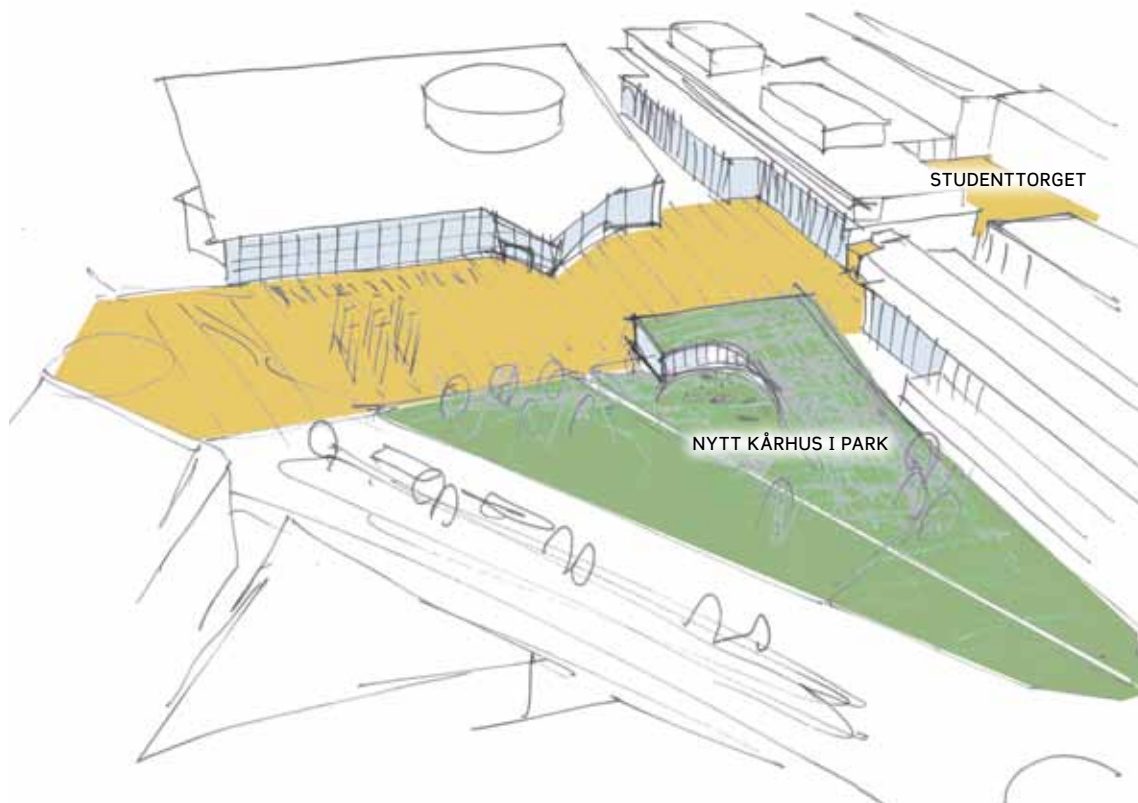
SÄKRA LÅNGSIKTIGT EXPANSIONSBEHOV

Trots att universitetet inte ser ett behov av mer lokaler till 2030 är det viktigt att säkra den långsiktiga expansionen. På campus finns fyra öppna ytor som idag används för markparkering, som i framtiden kan hysa nya byggnader. Parkeringsytan bakom biblioteket är den mest strategiskt belägna av dessa. Här finns plats att uppföra ett nytt forsknings/utbildningshus på ca 15-20.000 kvm bruttoarea - när behovet uppstår. Den markparkering som då försvinner kan ersättas genom att P-däck anläggs på någon eller några av de övriga expansionsytorna.

En annan möjlighet för långsiktig expansion är att bygga på befintliga hus med nya våningsplan, eller riva äldre byggnader och bygga nytt. Genom att utveckla huslängorna 3, 5 och 9 bedöms ytterligare minst ca 20.000 kvm ny bruttoarea kunna tillskapas.

Sammanfattning av strategi #1

- Uppgradera delar av det äldre byggnadsbeståndet för att bättre motsvara dagens pedagogiska och forskningsmässiga krav
- Eftersträva flexibilitet och mångsidighet så att byggnaderna inte begränsar framtida utmaningar och teknikutveckling
- Skapa en medveten koppling mellan zoner av olika grad av offentlighet
- Använd campus återstående markreserv klokt så att ett långsiktigt expansionsbehov kan tillgodoses.

Förslag till nytt kårhus i Universitetsparken.

2. Skapa bättre förutsättningar för studentliv

Karlstads universitet saknar idag ett studentliv som motsvarar lärosätets storlek och dignitet. Sedan kårhuset Klaraborg i centrala Karlstad lade ner verksamheten har bristen på ändamålsenliga lokaler gjort att studentlivet blivit lidande.

För att utveckla campusområdet till en uppskattad och använd livsmiljö är det viktigt att studenterna får tillgång till lokaler för vardagsliv och fest, även utanför kontorstid. Dessa lokaler bör placeras centralt och ges en välkomnande och identitetsskapande karaktär, som bidrar till att öka attraktiviteten hos Karlstad som studentstad och underlätta nätverksbyggande studenterna emellan. Hur universitetet och studentkåren går vidare med frågan om att skapa bättre förutsättningar för studentliv är en fråga som får stor betydelse för universitetets sociala utveckling.

VARFÖR STUDENTLIV?

I jämförbara svenska universitet med externcampus, t.ex Umeå, Växjö och Örebro, finns idag ett starkare studentliv än i Karlstad. Ett livskraftigt studentliv skapar attraktivitet och trivsel, bidrar till att studenter gör klart sina studier och ökar sannolikheten att de slår rot i staden och fortsätter umgås med sina studiekamra-

ter. Fördelen med att ha kårhus på campus jämfört med inne i staden är att det kan fungera mångsidigt och inte bara vara en festlokal.

NYTT KÅRHUS PÅ UNIVERSITETSTORGET

Det är alltså viktigt att studenterna har en plats som de råder över själva, som både fungerar dagtid och kvällstid. En plats på campus av detta slag kan utformas och placeras på flera olika sätt. En möjlighet är att återskapa Studenternas Hus som kårhus (vilket bedöms vara ett mindre bra alternativ då byggnaden inte är optimalt planerad och dessutom ligger nära bostadsbebyggelse i Kronoparken), ett annat är att inrymma dessa funktioner i någon annan befintlig byggnad. Ett tredje alternativ är att placera ett nytt kårhus mellan Universitetstorget och parken. En djärv byggnad med expressivt formspråk där parkens grönska fortsätter upp på kårhusets tak, och verksamheten annonseras tydligt mot busshållplatsen samtidigt som ett intimt gårdsrum skapas mot parken. Läget gör att en identitetsstark profilbyggnad kan skapas och avståndet till Kronoparkens bostadsområde motiverar levande campus dygnet runt. Givetvis kan man även tänka sig en mer konventionellt formad byggnad, vars plats kan anpassas

Hypar Pavilion, Lincoln Center for the Performing Arts New York, har tjänat som inspiration för kårhusskissen

efter befintliga ledningsdragningar under torget. Fördelarna med ett nytt kårhus som studenterna råder över är många. Universitetets externa läge och mängden studentbostäder i campus närhet gör att goda förutsättningar finns att skapa en stark sammanhållning mellan studenter från olika discipliner.

STUDENTMILJÖER I BEFINTLIGA HUS

Ett nytt kårhus skulle innebära en möjlighet att skapa en profilbyggnad och en viktig symbol för Karlstad som studentstad, men lika viktigt är att se över studenternas användning av lokaler inne i befintliga hus. Det handlar om allt från studieplatser till möjlighet att flexibelt använda t.ex. Gläntan och Transformum för större event och föreningsverksamhet.

Frågan om studentmiljöer är intimt knuten till frågan om upgraderade stråk och mötesplatser. I den optimala situationen ger bebyggelsen bästa möjliga förutsättningar för ett rikt studentliv och aktiv föreningsverksamhet som samspelar med gemensam kunskapsinhämtning och ämnesöverskridande nätverk. Idag efterfrågas fler studieplatser och matplatser - dessa kan med fördel placeras längs huvudstråken.

Sammanfattning av strategi #2

- Ett rikt studentliv är viktigt för universitetets attraktivitet, studenternas trivsel och för att skapa långsiktiga nätverk med Karlstad som bas.
- Ett nytt kårhus på Universitetstorget, eller kårhusfunktioner i något befintligt hus på campus, är nödvändigt för att få studentlivet att fungera.
- Genom ett expressivt formspråk skulle ett nytt kårhus kunna bli en viktig symbol för Karlstads universitet.
- Skapa och uppdatera ytor för studier och samvaro i befintligt bestånd.
- Ge studenterna fysiska förutsättningar för att utöva kulturella aktiviteter, att kunna erbjuda platser för framträdanden av olika karaktär.

Entré till Stora Enso-huset med Innovation Park.

3. Utveckla företags- och innovationsmiljöer

Framväxten av ”Science Parks”, innovationsmiljöer som drar nytta av närhet till lärosäten, har blivit allt vanligare runt universitet i Sverige och utomlands. Att hitta en effektiv infrastruktur för hur affärsidéer sprungna ur forskning och utbildning kan finna kommersiell form är en viktig utvecklingsfråga för det lokala och regionala näringslivet.

I anslutning till Karlstads universitet finns ”Innovation Park”, ett företagscentrum inhyst i f.d. Stora Enso-huset, som expanderat kraftigt senare år och ser ett stort behov av fortsatt utveckling. Här samsas nya och etablerade företag i en kreativ mix, där den minsta gemensamma nämnaren är att man har starka kopplingar till universitetet.

UTVECKLA INNOVATION PARK PÅ VÅRDCENTRALSTOMTEN

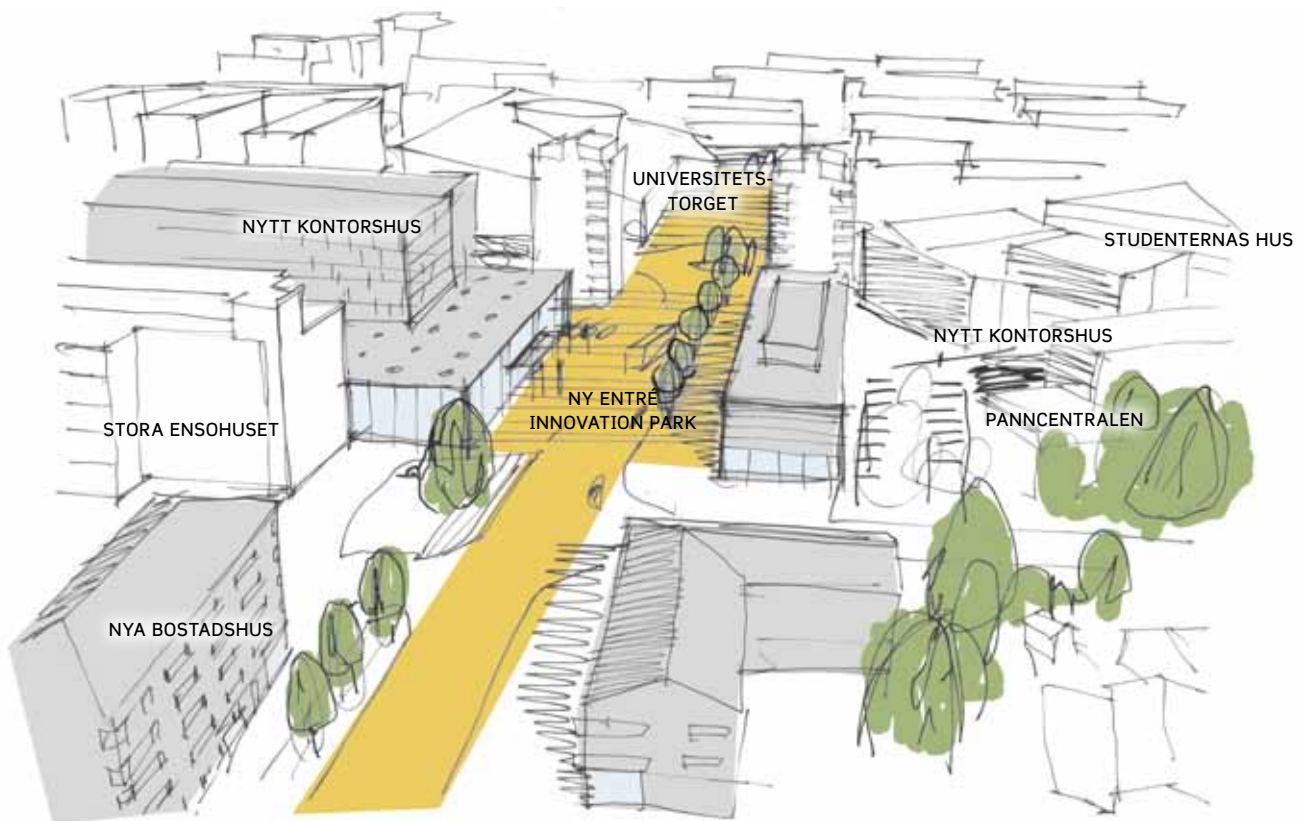
Mellan Innovation Park och Universitetstorget ligger Kronoparkens vårdcentral på en stor fastighet som ägs av landstinget. Vi vill lyfta fram möjligheten att genom nybyggnad utveckla denna fastighet till en öppen innovationsmiljö, där företag och universitet ges möjlighet att samverka, med mycket korta avstånd. Genom att förlägga en inbjudande huvudentré mot Somargatan, där reception, café, restaurang, ”coffice” och andra

utåtriktade funktioner samlas skulle Universitetstorgets publika rum förlängas österut. Med detta skapas platser för möten och synergier, samtidigt som effektiva företagslokaler kan byggas ut successivt mot norr. Befintlig vårdcentral skulle kunna inlemmas i denna nya bebyggelse, eller på annan plats i närområdet.

NÄRA SAMBAND AKADEMI - NÄRINGSLEV

Utnyttjas den centrala marken på framsynt sätt kan det skapas en unik närhet mellan akademi och näringsliv, med möjliga synergier på en rad olika plan. Att kunna umgås över ämnesgränser i informella miljöer och röra sig längs välfrekventerade stråk med plats för spontana möten ökar sannolikheten för innovation och idéutbyte. Detta är något som bör känneteckna hela campus utveckling. Vid sidan av den stora vårdcentraltomten finns dessutom en rad byggrätter för mindre kontorshus i befintliga detaljplaner. Tillsammans med Studenternas Hus, som i framtiden föreslås utvecklas till ett renodlat kontorshus med service i bottenplan, och den befintliga panncentralen, som eventuellt kan komma att avvecklas till 2030, finns möjlighet att bereda plats för företag av olika storlek och inriktning i campus absoluta centrum.

CAMPUSPLANENS SJU STRATEGIER, STRATEGI #3

Vy österut över Sommargatan och universitetet.

Neuehouse Foto: Eric Laignel

One Workplace. Foto: Design Blitz.

Sammanfattning av strategi #3

- Unik möjlighet att utveckla Innovation Park i direkt anslutning till universitetet
- På vårdcentralstomten finns möjlighet att etappvis uppföra en flexibel företagsbyggnad med attraktiv huvudentré mot Sommargatan
- Utred möjligheterna att bereda plats för företag även inne på campus
- Omvandla Sommargatan väster om universitetet till en fortsättning på Universitetstorget

Skvallertorget i Norrköping.- en plats där bilar passerar på de gåendes villkor. Foto: Trafikverket

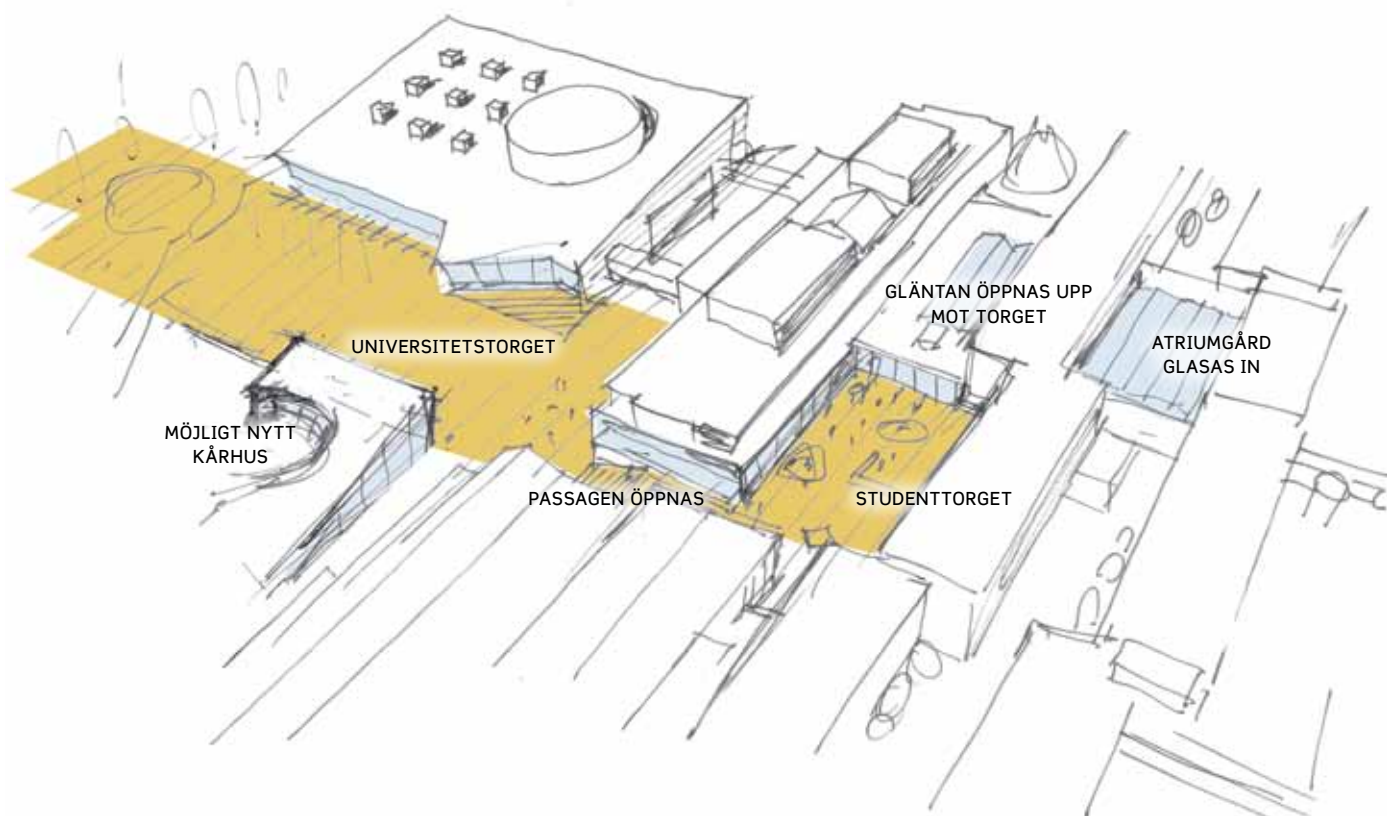

Illustration över Universitetstorget och det uppgraderade Studenttorget.

4. Utveckla stråk och mötesplatser

För att maximera de socialt överbyggande kvaliteter som campus kompakta och sammanhållna struktur möjliggör är det viktigt att stråk och mötesplatser är optimalt utformade. Även om utvecklingen av campus de kommande decennierna troligen inte innebär att nya stora byggnader behöver uppföras finns en rad mindre åtgärder som kan förbättra den interna kommunikationen och skapa platser för möten både inne och ute.

UNIVERSITETSTORGET/PARKEN

Universitetstorget är universitetets ansikte utåt och viktigaste centrumplats. Här finns en stor potential i att förlänga Universitetsplatsen västerut, så att ett utbyggt Innovation Park och universitetet relaterar till samma stadsrum. Genomförs utbyggnad av företagslokaler så som beskrivits ovan kan Sommargatan öster om campus omvandlas till ett "Shared Space" – ett öppet torgrum där bilar och bussar passerar på fotgängares villkor. På detta vis kommer flera viktiga huvudentréer relatera till ett gemensamt, sammanlänkande stadsrum. Placeras dessutom ett kårhus, eller annan publik byggnad, i skärningspunkten mellan torget och parken tas skalan ner och ett ännu bättre samspel mellan torget/parken och publika bottenvåningar skapas.

GLÄNTAN/STUDENTTORGET

När universitetsbiblioteket byggdes fick campus en ny huvudentré. Den gamla huvudentrén, mellan hus 1B och hus 1D, har idag en otydlig funktion, då den i den idag mer fungerar som en barriär mellan Universitetstorget och gården mellan hus 1,2,3 och 7 (Studenttorget) än som en funktionell ingång. Studenttorget är ett stadsrum som bär på stor potential.

Genom att förändra den gamla huvudentrén (antingen genom att helt riva länken mellan hus 1B och 1D eller att öppna upp den med en bred inomhustrappa) kan en mer naturlig koppling etableras mellan Studenttorget och Universitetstorget.

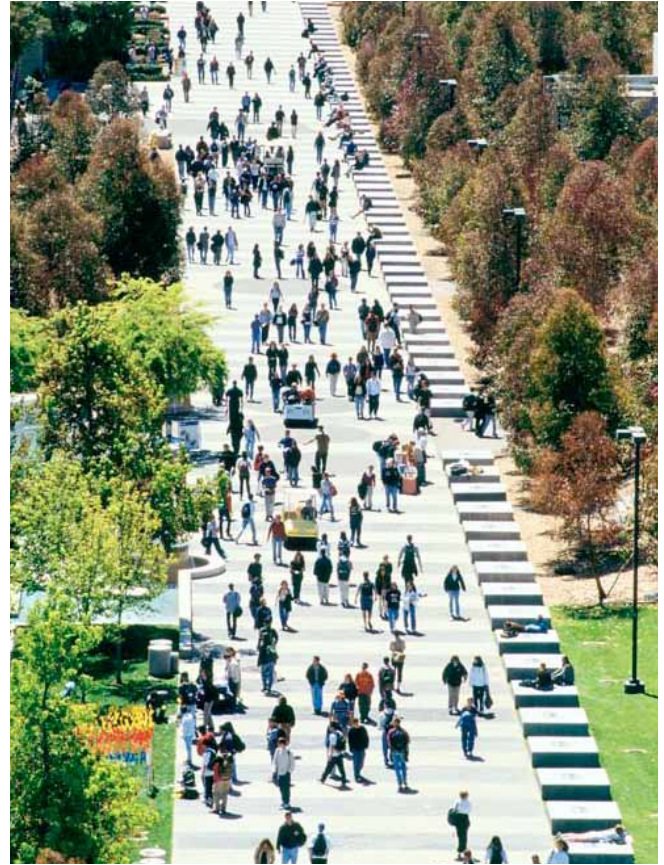
Vi föreslår även att inomhustorget "Gläntan" förstöras så att den publika ytan når hela vägen mot Studenttorget, och att denna fina söderfasad öppnas med stora glasparterier så att samvaron lätt kan flyttas ut på torget. På detta sätt kan en mer funktionell koppling mellan ute och inne komma till stånd, och Studenttorgets potential som omslutet och skyddad centrumpunkt på campus maximeras. Samtidigt blir ytan för samvaro större i Gläntan. Medveten landskapsarkitektonisk bearbetning av utemiljön, med sittgrupper, aktivitetsplatser, kanske utebar och möjlighet att spänna upp temporärt tak, kan skapa en solig och vindskyddad plats för såväl vardag som fest.

”Teknologgården” på Chalmers. Rektor hälsar alla nya studenter välkomna. Foto: CFFC

Gläntan vilar på outnyttjad potential

Library Walk, UCSD. Foto: PWP Landscape Architecture

INOMHUSKORRIDORER

De breda inomhuskorridorerna är campus ryggrad, som binder samman de olika delarna med varandra. Huvudstråket i öst-västlig riktning, som går från huvudentrén i biblioteket via ”Transformum” och ”Gläntan” till byggnad 9B, är en viktig mötesplats och umgängesyta. Arkitektoniskt finns mycket att vinna på att arbeta med material och ytskikt så att korridoren får en mer enhetlig utformning längs hela sträckningen. De funktioner som vetter mot korridoren har bra spanlägen och potential att fungera som gränsöverskridande mötesplatser mellan studenter och anställda från olika institutioner. Möjligheten finns att glasa in gården öster om Gläntan, så att ytterligare ett inomhustorg skapas. Det finns en rad andra inomhuskorridorer som utgör viktiga stråk, bland dem är den nord-sydliga korridoren som går genom hus 1, och sedan fortsätter genom hus Väneren värd att lyfta fram. Att arbeta aktivt med att integrera halvoffentliga studiemiljöer längs dessa stråk är viktigt, liksom att vid ombyggnader sträva efter en enhetlig och representativ utformning.

Eventuellt kan man ge campus huvudkorridorer tydligare benämningar, på samma sätt som gator i staden. Det skulle vara ett sätt att öka orienterbarheten och rummens identitet.

Sammanfattning av strategi #4

- På ett kompakt campus som Karlstads finns goda möjligheter för gränsöverskridande möten mellan studenter och anställda från olika discipliner.
- Genom att öppna mellan Universitetstorget och Studenttorget skapas bättre samband i öst-västlig riktning.
- Genom att öppna Gläntan mot Studenttorget skapas förutsättningar för en bättre central mötesplats och bättre kopplingar mellan inne och ute.
- Uppgradera de viktiga inomhuskorridorerna så de får en mer sammanhållen karaktär och starkare identitet. Detta underlättar orienterbarhet och ger mer attraktiva lokaler.
- Sök innovativa lösningar som underlättar kommunikation och möten mellan lärosätets två campus.

Dans och annan kultur i alla dess former är ett uppskattat och gemenskapsstärkande inslag på campus.

5. Tillgängliggör kultur, idrott och natur

Trots att Karlstads universitet omges av stora naturområden och att två sjöar och flera idrottsområden ligger på nära avstånd, upplevs naturen som otillgänglig från campus. Vi vet vidare erfarenhetsmässigt att kultur, idrott och natur är starka konkurrensvärden för universitet på den internationella arenan. Friskvård förhöjer studieresultatet och föreningsliv stärker sammanhållningen. Det är därför viktigt att tillgängliggöra kultur, idrott och natur bättre.

NATUR OCH FRISKVÅRD

Detta kan uppnås med relativt enkla medel. En spårkarta med information om eljusspårarna runt sjön Alstern kompletterat med ett utegym kan anläggas vid campus norra gräns eller utanför idrottshallen. Eventuellt kan denna informationspunkt förbindas med campus gym genom tydligt markerade löpspår (på vintern preparerade skidspår) genom universitetsområdet. Även skogen öster om campus kan tillgängliggöras bättre genom nya stigar och belysning. En kortare, väl upplyst och trafikerad motionsslinga på och omkring campus kan bli ett alternativ för den som upplever den längre slingan som enslig och otrygg.

KULTUR PÅ CAMPUS

Kulturen har en framträdande roll på Karlstads universitet och

utgör ett uppskattat och gemenskapsstärkande inslag på campus. Genom att än tydligare stärka redan befintliga platser för kultur, exempelvis genom en uppgradering av gradängtrappan till att bli ett kulturtorg, synliggörs kulturen än mer på campus och synergier kan uppstå med andra verksamheter och arrangemang på campus.

CAMPUS UTEMILJÖER

Natur och växtlighet på och kring campus kan i framtiden spela en större roll för verksamheten än idag. Campus huvudsakliga rörelsestråk sker i den västra delen av området. Ju längre österut man kommer desto lugnare upplevs utemiljöerna - delvis för att färre människor använder dem, delvis därför att bebyggelsens utformning försvårar passage och genvägar. Det finns potential att utveckla den landskapsarkitektoniska utformningen, även av de utemiljöer som inte utgör stråk och sociala noder. Det gäller t.ex. perifera gårdar och baksidor inne på området. Det kan handla om att skapa lugna platser för självstudier och kontemplation, vackra miljöer att titta på inifrån eller rent av ett uteklassrum med fasta möbler. Vid utvecklingen av campus utemiljö bör stor vikt läggas vid den gestaltningen. Många platser har idag en påver utformning där vare sig material, användarvänlighet eller biologisk mångfald prioriterats. Här finns utrymme för stora förbättringar.

Befintliga idrottsanläggningar på och nära campus kan kopplas ihop och tillgängliggöras bättre genom uppmärkta spår och infotavlor

"Railsession" på campus.

Vintertid är möjligheten till längdskidåkning ett exotiskt inslag för internationella studenter.

Sammanfattning av strategi #5

- Med enkla medel kan det skapas ett motionscentrum med spårkarta och utegym. På detta sätt tillgängliggörs naturen runt campus.
- Arbeta vidare med den landskapsarkitektoniska utformningen av campus utemiljöer.
- Om utemiljön används lika progressivt som inomhusmiljön kan stora kvaliteter skapas - uteklassrum, platser för studier enskilt och i grupp, pedagogiska verkstäder ute etc.

Målade löparbanor kan vara ett sätt att synliggöra idrottsprofilen och samtidigt koppla samman idrottshallen med elljusspår i skogen norr om campus.

Sommargatan västerut omvandlas efter föreslagen utbyggnation till en trevlig stadsgata med campusnära bostäder.

6. Utveckla campusnära bostäder och service

När högskolan etablerades i Kronoparken på 1970-talet fanns vissa förhoppningar om att skapa ett samspel mellan universitetet och de boende. Detta kom aldrig riktigt till stånd. Trots att etablerandet av Universitetstorget och biblioteket inneburit att campus öppnat upp sig mot Kronoparken är de funktionella kopplingarna alltför svaga. Kronoparken är en utpräglad modernistisk förortsmiljö, där service och offentliga stadsrum är vända inåt. Den utbyggnad av studentbostäder som skett de senaste decennierna kring universitetet har främst gett upphov till glest placerade punkthus i skogarna norr om Kronoparken. För att skapa en stadsmiljö som lever även utanför arbetstid är det av stor vikt att koncentrera tillkommande bostadsbyggande till området runt Sommargatan, så att campus närområde utvecklas till en tätare stadsmiljö. Kommunen har under 2015 arbetat fram ett förslag till planprogram för området kring Vattentornet som ligger helt i linje med detta.

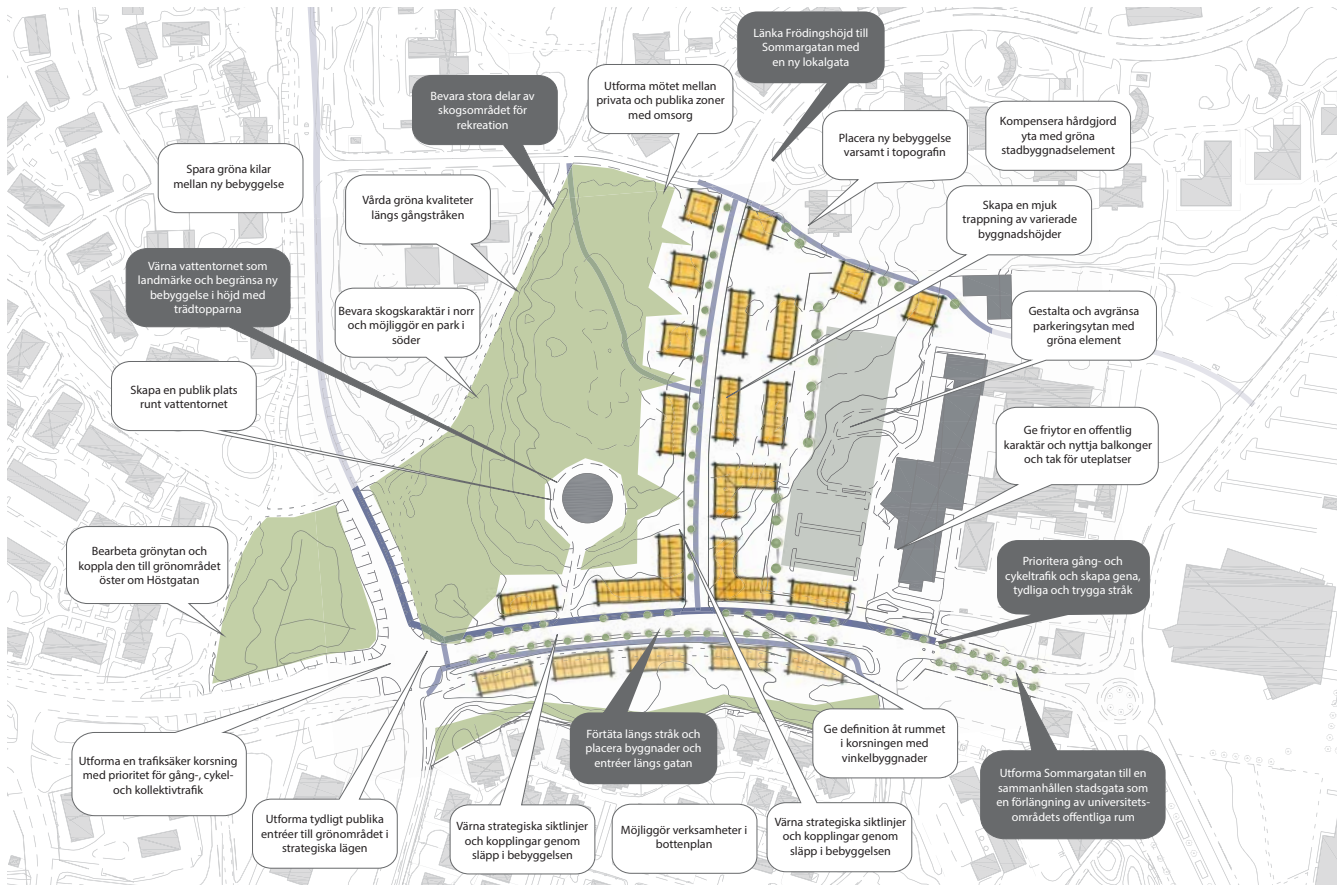
SOMMARGATAN SOM STADSGATA

I korthet innebär det kommunala planprogrammet att bostadsbebyggelse på mellan två och fem våningar uppförs längs Sommargatan och en ny gata dras, förslagvis mellan Sommargatan och Frödingshöjd, förbi vattentornet. Totalt kan uppemot 700

nya lägenheter byggas här, vilket skulle ge ett välkommet tillskott i området. I denna planillustration har gjorts några mindre justeringar av planprogrammet för att ytterligare understryka Sommargatan som stadsgata med tydliga gathörn och breda trottoarer. De kvaliteter som kan skapas av att studenter och andra boende rör sig på stadsmässiga gator istället för gångvägar i skogen är viktiga för att uppnå målet om en attraktiv stadsmiljö som lever utanför arbetstid. Våren 2016 har bygget av studentbostadshus längs Sommargatan söder om Universitetstorget påbörjats. Sammantaget finns potential att skapa en levande och varierad stadsmiljö längs Sommargatan, från vattentornet till söder om Hus Vätern.

UTVECKLADE SERVICEFUNKTIONER

I Kronoparkens centrum finns en rad servicefunktioner som nyttjas av universitetets studenter och anställda. Genom att förtäta Sommargatan och skapa en rörelse österut från campus kopplas universitetet bättre till Kronoparkens centrala stadsrum. Utbyggnaden av Välsvikens handelsområde söder om campus gör att allt fler boende och verksamma i området kommer göra sina inköp där. Det föreligger alltså en risk att konkurrensen gör det svårt att driva t.ex. stora matbutiker inne i Kro-

Utdrag ur Karlstads kommuns planprogram för utveckling av området runt vattentornet (2015).

noparken, men en utvecklad gatumiljö och fler boende innebär att förutsättningarna för mer småskalig handel i bottenvåningar längs stråken kan etableras. Likaså finns möjligheter att utveckla de icke-kommersiella kopplingarna mellan campus och Kronoparken genom exempelvis idrott och kultur.

En trend i dagens stadsplanering är att trafikleder i modernistiska bostadsområden omvandlas till stadsgator. Inspirationsbild från Rosendal, Uppsala. Utopia arkitekter

Sammanfattning av strategi #6

- Genom att omvandla Sommargatan till stadsgata där bostadshus flankerar inbjudande trottoarer skapas en mer levande miljö och bättre förutsättningar för möten mellan olika grupper.
- Samutnyttjad service med Kronoparken kan skapa synergier för såväl campus som omgivningen.
- Genom att blanda bostäder, företag och universitet längs Sommargatan, och vända entréerna utåt, skapas en multifunktionell och attraktiv stadsmiljö.
- Bostäder på campus placeras så att de bidrar till målen i campusplanen utan att för den skull hindra universitetets framtida expansion.

Hus Vänern, med sitt spektakulära auditorium, är ett exempel på hur universitetet annonserar sin verksamhet.

7. Synliggör universitetet

Idag konkurrerar universitet både på en nationell och internationell arena och det är viktigt för enskilda lärosäten att kunna profilera sig och visa upp sina kärnområden. De senaste större nya byggnader som uppförts på campus - universitetsbiblioteket och Hus Vänern - har både löst funktionella behov och skapat tydliga symbolvärden för verksamheten. Hus Vänern har blivit en nationell symbolbyggnad för modern pedagogik. Här finns en tradition att bygga vidare på.

VÄRDET AV ARKITEKTUR OCH LANDSKAP

I framtida planering av campus är det alltså viktigt att värdet av god arkitektur värnas. En formstark fysisk struktur skapar såväl sammanhållning internt som en tydlig identitet utåt. Det handlar om allt ifrån husens exteriöra uttryck till utemiljöer och inredning. Ett konsekvent formspråk på platsens villkor, som understryker den mötesskapande urbana karaktären, är viktigt att eftersträva vid ny- och ombyggnader. Att campus existerar i ett biologiskt sammanhang och hänger ihop med den omgivande naturen bör tydliggöras i landskapsarkitekturen. Likaså är det viktigt att exponera den spännande verksamheten så att kringboende och allmänhet känner sig välkomna på universitetsområdet

och den "tredje uppgiften" - att låta forskningen och utbildningen bidra till en bättre samhällsutveckling - kommer till sin rätt.

SYNLIGT HÅLLBART CAMPUS

Karlstads universitet ligger långt framme på hållbarhetsområdet. Bland annat är campus självförsörjande på kyla och värme genom sin geoenergianläggning. Detta skulle kunna visas upp bättre. En möjlighet är att låta elbussar, drivna med lokalt producerad el, trafikera sträckan campus-centrum.

UNIVERSITETET OCH STADEN

En utmaning för alla externa campusområden är att hantera relationen med den centrala staden. I denna plan understryks behovet av att utveckla Kronoparken och universitetsområdet till en attraktiv stadsmiljö med ett lokalt utbud av service och rekreativsmöjligheter. Givetvis kommer fortfarande centrala Karlstad att spela en stor roll för universitetet - och vice versa. Universitetet är en viktig regional motor för arbetsliv och tillväxt. För studenter och anställda är centrala stadens nöjes- och servicebud en viktig kvalitetshöjare. Eventuellt skulle en mindre

universitetsfilial kunna etableras i ett centralt läge för att markera lärosätets närvaro i staden.

Musikhögskolan i Ingesund är redan idag ett föredöme när det kommer till att bjuda in sin omgivning till att ta del av verksamheten.

Sammanfattning av strategi #7

- Attraktivitet och varumärkesbyggande är viktigt för alla universitet i dagens internationella konkurrenssituation.
- Genom att fortsätta satsningen på profilstark arkitektur, som visar upp verksamhetens styrkeområden, kan Karlstads universitet bibehålla och förstärka sin position.
- Exempel på projekt kan vara att synliggöra energiproduktionsanläggningen bättre samt visa upp universitetet i centrala Karlstad.
- Arbeta aktivt med landskapsarkitektur och biologisk mångfald.

Särskilt målade elbussar kan trafikera campus och fungera som ett inslag i stadsmiljön som påminner om universitetets närvaro i Karlstad.

En mindre universitetspaviljong i centrala Karlstad kan fungera som ett skyltfönster för universitetet.

Campus Ingesund

08

Musikhögskolan Ingesund i Arvika är en del av Karlstads universitet. Den grundades ursprungligen som Folkliga musikskolan och har funnits i Ingesund sedan 1926. 1978 erhöll man högskolestatus och 2002 blev skolan en del av Karlstads universitet. Här utbildas musklärare och musiker för kulturlivet, obligatoriska skolan, gymnasiet och för musik- och kulturskolan, och man utgör organisatoriskt en del av institutionen för konstnärliga studier. Lokalerna ägs av Arvika fastighetsbolag. De äldsta delarna är från 1933. Huvuddelen av campus byggdes på 1970-talet och samtliga lokaler genomgick 2012-2014 en omfattande ombyggnad för att möta framtidens behov. Campus Ingesund är därför en välfungerande miljö, med byggnader som väl matchar verksamhetens krav. I den nyligen genomförda ombyggnaden helrenoverades bl.a. aulan och försågs

med en ny foajé, en tekniskt avancerad musikstudio byggdes och lärosalarna försågs med nya möbler och AV-utrustning. Campus Ingesund ligger vid en vik av sjön Glafs fjorden och närmaste granne är Ingesunds Folkhögskola.

Eftersom musikhögskolan inte behöver expandera handlar utmaningarna mer om att knyta verksamheten närmare Karlstad än att bygga nya hus. Studentlivet fungerar bra, men det ligger en stor potential i att skapa fler gemensamma arenor för umgänge och utbyte mellan de båda campusen. Ett utvecklat studentliv i Karlstad kan vara attraktionshöjande även för Ingesund. Särskilda bussar mellan Karlstads campus och Ingesund skulle vara ett sätt att knyta verksamheterna närmare varandra, men främst handlar det om att skapa sociala beröringspunkter och gemensamma projekt.

En uppgradering av skyltprogrammet är på gång. Tanken med detta är att kommunicera tydligare i den fysiska miljön att Musikhögskolan är en del av Karlstads universitet. En idé som väckts hos arbetsgruppen är ett "interaktivt konstverk" bestående av en stor skärm med tillhörande kamera strategiskt placerad på respektive campus. En sådan "portal" skulle säkerligen öka utbyte och medvetenhet om kopplingen mellan Campus Karlstad och Campus Ingesund.

Projektplan – ett levande dokument

09

Projektplanen redovisar ett antal möjliga projekt med planerat genomförande fram till år 2030. Vissa projekt är konkreta och ligger nära i tid, andra anger främst expansionsytor och är ännu oidentifierade vad gäller både form och innehåll. Under campusplanens planeringsperiod om femton år kommer projektplanen naturligt nog att förändras. Projekt färdigställs, några utgår och andra tillkommer. Avsikten är att kontinuerligt hålla projektplanen aktuell. Därför kommer den att förses med revideringsdatum. Den har också formen av ett lösblad i ficka på omslaget och kan därför lätt bytas ut mot en uppdaterad version.

ORGANISATION

STYRGRUPP

Åsa Bergenheim	Karlstads universitet, rektor
Birgitta Hohlfält- van Dalen	Akademiska Hus, regiondirektör
Henrik Sjöberg (adj.)	Karlstads kommun, stadsarkitekt

ARBETSGRUPP

Anders Berg	Akademiska Hus, fastighetschef
Frida Burström	Karlstads studentkår, studiesocialt ansvarig
Björn Eliasson	Karlstads universitet, prefekt, universitetslektor i pedagogik
Kicki Eriksson	Karlstads universitet, administrativt stöd
Amanda Green	Karlstads studentkår, ordförande
Frida Gråsjö	Karlstads universitet, chef ledningskansliet
Jakob Harnesk	Karlstads universitet, biblioteksdirektör
Sophia Hedmark - Stefansson	Karlstads universitet, kommunikatör
Helena Håkansson	Karlstads universitet, prefekt, universitetslektor kemiteknik
Reine Lundin	Karlstads universitet, prefekt, universitetslektor datavetenskap
Jörg Pareigis	Karlstads universitet, universitetslektor företagsekonomi
Johan Svahn	Akademiska Hus, driftchef
Björn Åstrand	Karlstads universitet, dekan lärarutbildningen

PROJEKTLEDNING

Christian Frisenstam	Akademiska Hus, arkitekturråd
Andreas Eklöf	inobi, projektledare
Fredrik Rosenhall	inobi, arkitekt
Martin Livian	inobi, arkitekt/projektsekreterare

PRODUKTION

inobi ab i samarbete med Akademiska Hus AB.
Illustrationer: inobi ab

Akademiska Hus
Box 483
Stampgatan 14
401 27 Göteborg
Telefon: 031-63 24 00
Fax: 031-63 24 01

akademiskahus.se info@akademiskahus.se

